

Izigrano samoupravljanje?

Tako vprašanje si lahko upravičeno postavljamo delegati, ki smo sodelovali na skupščini TKS Ljubljana dne 16. 12. 1980. Da bo stvar bolj razumljiva moram uvodoma dogodke na skupščini opisati bolj konkretno.

Skupščina je imela na dnevnem redu tudi predlog rebalansa v višini 1 milijarde in sto milijonov starih dinarjev, kar predstavlja približno 1,6 vseh sredstev, ki jih ljubljanske občine združujejo na nivoju mesta za potrebe vrhunškega športa. Ko je predsedujoči dal predlog v obravnavo smo delegati opozorili oziroma izrazili stališče, da ne moremo glasovati o predlogu rebalansa brez predhodne razprave v matični TKS katere v svojstvu delegacije tudi zastopamo. Materiali s predlogom za leto 1980 so bili namreč posredovani tik pred pričetkom skupščine in se o njih ni moglo razpravljati niti znotraj delegacij. Predsedujoči ni akceptiral enotnega mnenja viške delegacije, da o predlogu rebalansa ne moremo glasovati in utemeljil nadaljnjo glasovanje o omenjenem predlogu z določilom poslovnika skupščine, da skupščina odloča z večino glasov vseh prisotnih. In res je bil predlog rebalansa izglasovan z večino prisotnih glasov. Pri tem pa se postavlja vprašanje norm samoupravnega dogovarjanja in obnašanja. Delegati viške delegacije bi lahko ravnali tudi drugače. Lahko bi zapustili skupščino in tako izsilili nesklepčnost skupščine in s tem onemogočili sprejemanje veljavnih sklepov, vendar tega nismo storili.

Smatramo namreč, da je bistvena razlika med parlamentarnim odločanjem v sistemu demokracij in demokratičnim odločanjem v samoupravnem sistemu v spoštovanju argumentov in njihovi vsebini in teži, ne pa uporabi formalnih norm in predpisov kot sredstev za doseg ciljev. Žal smo tudi tokrat delegati zapuščali skupščino z grenkim priokusom, da smo tudi tokrat v bitki za samoupravne odnose šli »žejni preko vode«.

Druga nekorektnost v zvezi s sprejema-

njem predloga rebalansa se nanaša na predlog saniranja izgub Zavoda Tivoli. Razen predstavitve izgub delegati nismo dobili nobenega gradiva, niti prošnje za saniranje teh izgub. V razpravi nihče od zagovornikov rebalansa ni odgovoril ali argumentirano dokazal neumestnost posameznih delegatskih vprašanj. Zato bom javno razgrnil nekaj vprašanj in ugotovitev o katerih lahko bralci presodijo ali so bila vmesna ali ne, in ali so posegala v srž problema ali ne.

1. Zavod Tivoli deluje po vseh normativih kot ostale delovne organizacije. Objekti s katerimi upravlja, so last skupščine mesta Ljubljana.

2. V kolikor je situacija v tem delovnem kolektivu tako kritična, da potrebuje družbeno pomoč, obstajajo v naši družbi mehanizmi, ki to urejajo.

3. Sredstva zbrana na nivoju mesta za potrebe vrhunškega športa so namenjena za financiranje športnih organizacij in njihovih programov, nikakor pa ne za saniranje stanja gospodarskih organizacij, pa čeprav je njihova osnovna dejavnost vezana na šport.

4. Za sredstva TKS Ljubljana lahko kandidirajo samo klubi oziroma športne organizacije, ki so Športnemu parku povzročile navedeno izgubo v višini stare milijarde.

5. Nesprejemljivo je, da se skozi Zavod Tivoli dodatno brez vsakih kriterijev financirajo nekateri klubi, ki si že tako na podlagi prioritete režejo zajeten del sredstev ljubljanske telesne kulture.

6. Namerno zadolževanje teh klubov v škodo Zavoda Tivoli kaže na zelo nekorrektno politiko vodstev teh klubov, ki že nekaj časa s pomočjo menežerjev, ki vodijo ljubljansko telesno kulturo, dobivajo sredstva za svoje negospodarno vodenje.

Odpravljanje anomalij v ljubljanski telesni kulturi je bilo in ostaja problem samoupravljanja in samoupravne preobrazbe. To pot je skupščina na tem izpitu padla.

O PRIREDITVAH IN PROSLAVAH

Ob 40-letnici vstaje slovenskega ljudstva

V okviru priprav na sprejem programske zasnove svečane in delovne obeležitve 40 letnice OF in vstaje slovenskega naroda je predsedstvo MK SZDL že imenovalo poseben odbor, ki se je že sestel in še posebej podčrtal, da si moramo kar najbolj prizadevati za dostojno obeležitev tega jubileja.

Čeprav so svečanosti in proslave v današnjih intenzivnih naporih za vzpostavitev stabilizacije, varčevanja in boljšega gospodarjenja manj v ospredju naših hotenj, moramo **delovno in svečano** obeležiti enkratnost naše narodnoosvobodilne borbe, herojski patriotizem Ljubljane iz tega časa.

V počastitev jubileja je predvidena osrednja proslava s kulturnim programom, razstava OF v Ljubljani, zbor aktivistov mesta, ki naj bi bil povezan s XXV. pohodom ob žici okupirane Ljubljane, posvet kulturnih delavcev, počastitvene radijske in televizijske oddaje na

temo »Ljubljana v borbi«, izid knjige »Ljubljana v borbi«, pojačano delo na izgradnji Poti spominov in tovarštva skupaj z JLA, itd...

Organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične organizacije, občine in druge družbene organizacije ter društva naj pripravijo čimprej svoja programska izhodišča, za svoj delež počastitve jubilejev v Ljubljani. Posebej je potrebno poudariti, da razen za osrednjo proslavo ne bo na razpolago posebnih sredstev, zato morajo vsi subjekti vključiti program proslav v redni program svojega dela v letu 1981.

Odbor podpira vse iniciative, ki teže za množičnostjo prireditve, takšen program, ki krepi socialistično samoupravno zavest, ki spodbuja vrednotenje dela, uveljavlja samoupravljanje in odgovornost za vse družbene premike in rešitve.

V razpravi so ustavna dopolnila

Delegati OK SZDL so na svoji seji obravnavali tudi izhodišča in usmeritve za javno razpravo o osnutkih dopolnil ustave SFRJ in ustave SR Slo-

venije. Javna razprava se bo odvijala do vključno 10. februarja, vodili pa jo bodo v KS organizacije SZDL, v združenem delu pa izvršni odbori sindikata.

Ali res ne moremo spoštovati svojih obvez?

Regionalna zdravstvena skupnost Ljubljana se je v letu 1980 znašla pred precej zamotanim vprašanjem – kako izterjati od dolžnikov prispevke za zdravstveno in invalidsko pokojninsko zavarovanje. Dolžnikov imajo namreč zelo dolg seznam in nekateri dolgujejo regionalni zdravstveni skupnosti tudi po nekaj desetstotih dinarjev. Kmetom in zasebnim obrtnikom namreč prispevkov ne morejo oddvojiti od osebnega dohodka, tako kot to lahko naredijo pri občanah, ki so zaposleni v združenem delu.

Tako so bili lani pri skupnosti še v posebno težkem položaju, saj zaradi nove odredbe, ki jo je sprejel republiški izvršni svet aprila letos in določa, da neplačanih prispevkov kmetov, Skupnost ne more več terjati preko temeljnega sodišča, kot je bilo to prej in tako se dolgovi kopičijo. Regionalna skupnost namreč nima lastne izterjevalne službe, sodelovanje z občinskimi skupščinami in davčnimi upravami pa tudi ni najboljšje.

Kar precej je kmetov, ki tudi po več let niso plačali prispevkov za zdravstveno zavarovanje in zato so vsote visoke in je zato kasnejše izterjevanje še toliko težje. Pogosto so dolžniki predvsem starejši kmetje, saj mladi s kmetij odhajajo in se rajši zaposlijo v združenem delu. Skupnost se ob izdaji položnic za tromesečne akontacije in izdaji letnih proračunov srečuje s

številnimi kmeti, ki tožijo, da prispevkov ne morejo plačati. V takem primeru pristojne komisije krajevnih skupnosti in socialnega skrbstva zberejo podatke o premoženjskem stanju dolžnikov, pogosto pri občinskih zdravstvenih skupnostih takim kmetom odpišejo obresti, včasih pa tudi del glavnice. Zanimivo pa je, da se kar pogosto zgodi, da v takem primeru ne da pristanka krajevna skupnost, v kateri kmet živi, ker meni, da lahko kmet vendarle plača prispevke. Kakorkoli že, regionalna zdravstvena skupnost mora dolgove izterjati, težko pa bi to naredila sama, saj je v vseh 18 občinah ljubljanske regije skupaj 9.800 kmetov.

Seveda niso vsi ti kmetje dolžniki, kar precej pa jih je in kar je še pomembnejše – vsote so precejšnje. Največ dolgujejo za zdravstveno zavarovanje kmetje v grosupeljski občini. Vseh kmetov v občini je 1.089, v prvih devetih mesecih letos pa so »nabrali skupaj« kar 6.420.241 dinarjev dolga. Na drugem častnem mestu – je naša občina, saj 906 kmetov dolguje skupno 5.174.531 dinarjev. Ob tem naj povemo, da mora eden od dolžnikov – kmetov poravnati kar 68.961 dinarjev dolga, drugi spet 64.530 dinarjev, tretji je dolžan 42.914 dinarjev za zdravstveno zavarovanje.

Toliko denarja naenkrat je res težko dati iz hiše, seveda pa so za tako stanje krivi kmetje

sami; treba je reči, da jim to ni ravno v čast.

Na Regionalni zdravstveni skupnosti imajo težave tudi z izterjavo dolgov od zasebnih obrtnikov in drugimi občani, ki delajo kot zasebniki. Tudi ti pogosto »pozabljajo« plačati prispevke in mnogim se je nabralo kar precej dolga – tudi 400 tisoč dinarjev. Pri zasebnikih imajo pri skupnosti več možnosti pri izterjavi dolga, saj lahko občinski skupščini predlagajo odvzem obrtnega dovoljenja. Pogosto pa se zatakne potem na občini, ki – kot pravijo pri Skupnosti – ni pripravljena sodelovati v taki meri kot bi lahko in tudi obvestil o dolgovih in dolžnikih ne jemlje preveč resno.

V prvih devetih mesecih leta 1980 so tako zasebni obrtniki v viški občini za zdravstveno zavarovanje dolgovali več ko 11.502.750 dinarjev in povemo naj, da so med vsemi osemnajstimi občinami v regiji prav ljubljanske na prvem mestu po višini dolgov in številu dolžnikov.

Glede na to, da se tako stanje pri plačevanju prispevkov za zdravstveno zavarovanje vleče iz leta v leto in to ni samo enkratni dogodek, bo verjetno treba temeljito razmisliti, kako bi se bilo v prihodnjih letih mogoče ogniti tem težavam. Malo verjetno je namreč, da bi se kmetje in zasebniki toliko poboljšali, da pri Regionalni skupnosti teh problemov ne bi imeli, čeprav se to še tako nevzpodbudno sliši.

